

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 569/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. M., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. J. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prezumpciu neviny podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 3 T 28/2012 z 15. júna 2012 a postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 63/2012 z 28. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. októbra 2012 doručená sťažnosť R. M., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a vyjadriť

sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prezumpciu nevinoty podľa čl. 50 ods. 2 ústavy postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 28/2012 z 15. júna 2012 a postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 63/2012 z 28. júna 2012.

Sťažovateľ uviedol, že vo väzbe sa nachádza od 13. apríla 2011, a to na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 82/2011 zo 17. apríla 2011 s tým, že spočiatku bolo rozhodnuté, že ňo sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, ale neskôr boli tieto dôvody zmenené len na dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Podľa udania sťažovateľa 13. februára 2012 prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave podal naňho obžalobu za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) a e) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona „a iné“.

Sťažovateľ tvrdil, že v priebehu trestného konania nebolo žiadnym relevantným dôkazom preukázané, že by sa dopustil skutku, ktorý sa mu kladie za vinu. V jeho neprospech podľa jeho názoru svedčí len výsledok domovej prehliadky v byte, v ktorom sporadicky prespával.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal postup a rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 3 T 28/2012 z 15. júna 2012 a postup a rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 63/2012 z 28. júna 2012 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a nahradení väzby inštitútmi podľa § 80 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Okrem toho sťažovateľ namietal aj „neodôvodnenú dĺžku väzby“.

V rámci argumentácie sťažovateľ uviedol:

«Proti rozhodnutiu Okresného súdu Bratislava 4 sme si v zákonnej lehote podali sťažnosť, o ktorej rozhodol senát Krajského súdu v Bratislave dňa 28. 06. 2012, ktorý v rozpore so skutočnosťou a dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise došiel ku takým

konštatáciám ako: obžalovaný M. mal byť, v ktorom boli zaistené drogy v prenájme (ani jeden dôkaz toto nepotvrďuje), pred vzatím do väzby bol zvyknutý na ľahkovážny spôsob života (ani toto nie je možné zistiť zo súdneho spisu). Odvolací súd sa zaoberal pri posudzovaní našej sťažnosti proti rozhodnutiu o trvaní väzby aj existenciou dôvodného podozrenia, že skutok, ktorý je kladený obžalovanému M. za vinu žalovaný spáchal, a preto treba súhlasiť s názorom okresného súdu! Z nám nepochopiteľného dôvodu potvrdil odvolací súd názor Okresného súdu Bratislava 4, ktorý spočíval v bezdôkazovom tvrdení: „ak obžalovaný prespával v byte, musel aj vedieť o drogách v byte“.

Odvolací súd sa nezaoberal ani skutočnosťou, že v prípade môjho mandanta okrem absencie usvedčujúcich dôkazov, sa jedná a bezúhonnú osobu a globálne odmietol všetky záruky nahradzujúce väzbu - záruky dôveryhodných osôb, dlhoročnej priateľky a vlastného otca, organizácie, ktorá sa zaručila, že v prípade jeho prepustenia na slobodu, okrem iného, ho prijme do pracovného pomeru, ako aj dobrovoľné podrobenie sa dohľadu probačného a mediačného úradníka. Aj keď v závere svojho rozhodnutia odvolací súd zdôraznil, že rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovaním o vine obžalovaného, sám v odôvodnení prejedlikoval dôvodné podozrenie, že môj mandant skutok spáchal aj napriek sume takmer všetkých vykonaných dôkazov, ktoré mal k dispozícii v súdnom spise. Všetky tieto „nepresnosti a tvrdenia“ sme chceli spolu s obžalovaným predniesť na zasadnutí odvolacieho súdu, no na základe jeho rozhodnutia, že: „si je ťažko predstaviť aké iné slová a myšlienky by sme mohli k predmetnej veci uviesť“, neboli sme na zasadnutie senátu odvolacieho súdu napriek našej žiadosti prizvaní.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:
„Okresný súd v Bratislave 4 svojím rozhodnutím sp. zn. 3 T/28/2012 OS a nadväzne Krajský súd v Bratislave svojím rozhodnutím sp. zn. 3 Tos/63/2012 porušili základné práva obžalovaného R. M., ako zbytočná väzba a jej dĺžka ako aj zbytočné priesťahy, nepripustenie prítomnosti obžalovaného a obhajoby na odvolacom konaní, a to čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a vyslovil v tejto veci právny názor, že takýmto konaním boli porušené základné práva obžalovaného deklarované Ústavou SR.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K námietke sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T 28/2012 z 15. júna 2012

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vzhľadom na to, že na preskúmanie rozhodnutia okresného súdu bol v prvom rade povolaný krajský (druhostupňový) súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09).

K námietke sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 63/2012 z 28. júna 2012

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Podľa zistení ústavného súdu bolo namietané rozhodnutie krajského súdu oznámené sťažovateľovi 2. júla 2012 a jeho právnenému zástupcovi (obhajcovi) 9. júla 2012.

Ústavný súd vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum doručenia namietaného uznesenia krajského súdu sťažovateľovi (2. júla 2012), ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (24. októbra 2012) považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti v tejto časti po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 315/05). Keďže zmeškanie lehoty na podanie

sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

K námietke sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a postupom a rozhodnutím krajského súdu

Pokiaľ ide o uvedenú námietku, sťažovateľ v rámci nej tvrdil, že väzba trvá neprimerane dlhú dobu a že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 3 T 28/2012 z 15. júna 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 63/2012 z 28. júna 2012, sa konalo so zbytočnými priet'ahmi. Tým podľa názoru bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Okrem toho sa sťažovateľ domnieval, že k porušeniu jeho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy došlo tým, že aj napriek žiadosti neboli ani on, ani jeho obhajca predvolaní na neverejné zasadnutie krajského (druhostupňového) súdu.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na to, že rešpektuje prax Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok De Wilde et al v. Belgicko z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), respektíve čl. 17 ústavy, pretože predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy zahŕňajú hmotné a tiež procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie a práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, ako aj ustanovenie čl. 48 ods. 2 ústavy garantujúce základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (obdobne napr. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010, III. ÚS 370/2012).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú a z tohto dôvodu ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Aj napriek zisteniu, že sťažovateľ v tejto súvislosti nesprávne označil namietané právo, ústavný súd predsa len dodáva, že pokiaľ ide o prieťahy v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby z 5. júna 2012, o tejto bolo právoplatne rozhodnuté 28. júna 2012, pričom rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 63/2012 z toho istého dňa bolo sťažovateľovi doručené 2. júla 2012. Sťažovateľ namietal nedodržanie požiadavky neodkladnosti a urýchleného rozhodovania o zákonnosti väzby až sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 24. októbra 2012, teda v lehote dlhšej ako dva mesiace od kvalifikovanej právnej skutočnosti. To znamená, že sťažnosť aj z tohto pohľadu bolo potrebné odmietnuť, a to z dôvodu nedodržania podmienky včasnosti jej podania podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

To isté platí aj pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že aj napriek jeho žiadosti mu v rámci druhostupňového konania, v ktorom sa rozhodovalo o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 15. júna 2012, nebolo umožnené osobne predstrieť argumenty proti väzbe. Neverejné zasadnutie krajského súdu sa v tejto súvislosti totiž konalo 28. júna 2012 a rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 3 Tos 63/2012 o zamietnutí sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu bolo sťažovateľovi doručené 2. júla 2012. Námietku o porušení svojho základného práva sťažovateľ predstrel až v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 24. októbra 2012, teda zjavne po lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ namietal aj skutočnosť, že väzba uňho trvá neprímerane dlho. Aj napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite sťažnosti, ako aj v jej odôvodnení nesprávne označil namietané základné právo ako čl. 48 ods. 2 ústavy, namiesto relevantného odseku čl. 17 ústavy či čl. 5 dohovoru. Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd poznamenáva, že nemožno stanoviť abstraktné hranice primeranosti či neprímeranosti dĺžky väzby, pretože tie sú vždy podmienené špecifickosťou a konkrétnosťou prípadu. Podstatné je, aby pre zákonné dôvody

boli zistené skutkové okolnosti. Túto otázku však ústavný súd súc viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nemohol preskúmať z hľadiska označeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, pretože, ako už bolo uvedené, osobnú slobodu v zásade chráni čl. 5 dohovoru, respektíve čl. 17 ústavy.

Ústavný súd súčasne dodáva, že totožné námietky sťažovateľ (zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) už uplatnil v sťažnosti doručenej ústavnému súdu 1. augusta 2012. Túto ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 461/2012-7 z 3. októbra 2012 už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. V označenom rozhodnutí ústavný súd zároveň poučil sťažovateľa, aké náležitosti musí obsahovať kvalifikovaný návrh na začatie konania. Aj napriek tomuto poučeniu právny zástupca sťažovateľa aktuálnu sťažnosť nevypracoval v požadovanej kvalite, následkom čoho bolo rozhodnutie ústavného súdu v danej veci.

Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2012